

Bij een stuk land van zeer onregelmatigen vorm kan men door verlenging van lijn *b* gemakkelijk de plaatsen bepalen, buiten de lijnen *a* en op deel *c*. (Zie fig. 53).

II. De beide lengtezijden worden door baken uitgezet. Bij breede stukken land wordt in 't midden nog een rij uitgezet en één dwars over het stuk grond rechtop en in het midden van deze rij. De overige ruimte wordt nu op 't oog beplant. (Zie fig. 54.)

III. Op de beide breedtezijden van het te beplanten stuk grond worden de plaatsen der boomen met den ketting op de 1^e rij zuiver gemeten en op elke plaats een baak gezet. Vervolgens wordt van deze op een boomaafstand een nieuwe rij uitgezet, waarin de plaats van elken boom juist in het midden tusschen 2 boomen van de kantrij valt. Daardoor komen de 3^e en de 5^e rij tegenover de 1^e; de 4^e en de 6^e rij tegenover de 2^e enz. en staan de boomen dus, gelijk men dat noemt, in het verband. (Zie fig. 55.)

Het gebruik en de behandeling van den grond onder de boomen

Het gebruik, dat van den grond tusschen de boomen gemaakt wordt, is zeer verschillend. Meestal dient die grond tijdelijk voor de teelt van diverse landbouwgewassen en wordt hij later als weiland aangelegd.

Dit geschiedt b.v. heel veel in de Betuwe, waar gedurende de eerste 7—12 jaren na de planting verschillende hakvruchten tusschen de boomen worden geteeld, b.v. *aardappelen*, *erwtten*, *paardenboonen*, *suikerbieten*. Het laatste dezer jaren wordt de grond nog eens goed bemest en beteeld met *haver*, waartusschen gras en klaver gezaaid wordt.

De klaver en het gras worden dan in het jaar, dat op den oogst van de haver volgt, gemaaid, waarna de grond tusschen de boomen verder als weiland gebruikt wordt. Het gebruik van den ondergrond als grasland komt zeer veel voor. Sommige ooftkweekers geven er verreweg de voorkeur aan, om het gras te beweiden met vee, omdat ze het oogsten van hooi in den boomgaard zeer nadeelig achten, niet alleen wegens het verbruik van veel plantenvoedsel en verlies van vocht door verdamping, maar ook, wijl zij meenen, dat de gezondheidstoestand der boomen er onder lijdt, wanneer het grasgewas eerst dicht en lang op-

groeit en daarna de bodem weer plotseling aan den invloed van de zon wordt blootgesteld.

Intusschen is het nog zeer de vraag, of deze opvatting der oofttellers wel geheel juist is. Wij moeten niet uit het oog verliezen, dat de boomgaarden over het algemeen weinig worden bemest. Bij het hooien nu wordt aan den boomgaard een gewas (het gras) onttrokken zonder dat er een evenredige hoeveelheid plantenvoedsel voor in de plaats komt. Wordt de boomgaard daarentegen beweide, zoo laten de koeien tevens een bemesting achter en wordt althans een deel van het aan den grond onttrokken plantenvoedsel weer aan den bodem teruggegeven. Waar dan ook herhaaldelijk gemest wordt, zagen wij nooit eenig nadeel door het hooien, in vergelijking met het weiden, teweeggebracht.

Ook worden dikwijls tuinbouwgewassen onder de boomen geteeld, b.v. *kool*, *uien*, *aardbeien*, *rabarber*, *keukenbieten*.

In het algemeen zijn hakvruchten en peulgewaasen beter als tusschenteelt geschikt dan koolgewassen en aardbeien. Bij de beide laatste toch blijft de grond te lang vast of wordt hij te vast geloopt. Bij rabarber wordt de grond ook wel zeer weinig bewerkt, maar door het verrotten van vrij veel blad, het geven van veel schaduw en het breken van zware regens, wordt de grond toch niet zoo vast. In Duitschland wordt de *asperge* wel eens als tusschenteelt gebruikt. Dit is echter alleen op zandgronden mogelijk en komt ons ook daar verre van aanbevelenswaardig voor.

Waar men hier te lande den grond niet voor land- en tuinbouwgewassen gebruikt, wordt hij gewoonlijk als wei- of hooiland bestemd.

Beschutting

In ons zeer afwisselend klimaat, gepaard met vrij heftige zeewinden, is beschutting, vooral in de Westelijke provinciën, zeer noodzakelijk, zoowel voor vruchtboomen op stam als in struikvorm gekweekt.

In 't algemeen kan men zeggen, dat beschutting noodig is, om sterke en koude winden te breken, omdat deze schadelijk zijn voor den groei en den bloei, om het afvallen der vruchten te beperken en het afbreken van takken te voorkomen.

Naarmate de boomgaard of de vruchtentuin een geringere oppervlakte heeft, is de beschutting des te meer noodzakelijk,